

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8C/31/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8518200768
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8518200768.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobcov: 1/ G. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX J. O. 2/ E. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom J. O. XX0, XXX 33 J. O. a 3/ Z. P.ová, nar. X.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX J. O. všetci žalobcovia pr. zast.: JUDr. Martin Bašista, advokát, Štefánikova 8, Poprad proti žalovanému: D. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX J. O. pr. zast.: PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s.r.o so sídlom Puškinova 16, Prešov 080 01, IČO: 36 854 581 v konaní o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobcovia sú **p o v i n n í** spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd **z r u š u j e** neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 8C/31/2018-54 zo dňa 18.6.2018.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa podanou žalobou vo veci samej domáhali určenia, že vlastník stavby - rodinného domu súp. č. XXX postaveného na parcele KN C 959/3 v k.ú. L. zapísaného Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálny odbor na LV č. XXX má právo prechodu a prejazdu zodpovedajúce vecnému bremenu cez pozemky parc. C KN č. 955/2, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 57 m², k. ú. L., zapísaného Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálny odbor na LV č. XX a parc. E KN č. 2798, druh pozemku trvalý trávnatý porast, o výmere 128 m², k. ú. L., zapísaného Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálny odbor na LV č. XXXX v rozsahu podľa Geometrického plánu číslo 81/2018 vyhotoveného dňa 03.05.2018 Ing. Antonom Olekšákom, ktorý je súčasťou rozsudku. Zároveň so žalobou podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby súd uložil žalovanému umožniť im prechod cez pozemok KN C 955/2 zapísaný na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XX v k.ú. L. a KN E 2798 zapísaný na LV č. XXXX v k.ú. L. formou práva prechodu a prejazdu pešo aj motorovými vozidlami v nevyhnutnom rozsahu stanovenom geometrickým plánom Ing. Antona Olekšáka č. 81/2018 zo dňa 3.5.2018.

2. Žalobu vo veci samej odôvodnili tým, že sú podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu súp. č. XXX postaveného na parcele KN C č. 959/3 a pozemkov KN C č. 959/3 a KN C č. 960/1, ktoré sú zapísané na LV č. XXX v k.ú. L.. Žalovaný je výlučným vlastníkom parcely KN C 955/2 zapísanej na LV č. XX v k.ú. L. a parcely KN E 2798 zapísanej na LV č. XXXX v k.ú. L.. Právni predchodcovia žalobcov G. P. s manželkou D. postavili na základe rozhodnutia Okresného národného výboru v Starej Ľubovni - odboru výstavby a územného plánovania o povolení stavby č. 64 Výst. 67/77 DaM zo dňa 11.3.1977 rodinný

dom na pozemkoch parc. č. 2798/1 a 2797/1 v k.ú. L., ku ktorému bol vedený prístup po ceste, ktorá dovtedy slúžila na prejazd k starému drevenému domu, ktorý bol pred výstavbou nového domu zbúraný. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, až do januára 2018 užívali na prejazd a prechod k rodinnému domu súp. č. XXX cestu cez parcelu KN E 2798 v presvedčení, že predmetná cesta vedie po pozemku D. X., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX/X, H. P. J.. Tak žalobcovia, ako aj ich právni predchodcovia, mali s D. X., resp. s jeho právnymi predchodcami, po ktorých pozemok zdedil, uzavretú dohodu o možnosti užívania predmetného pozemku na prechod a prejazd k rodinnému domu súp. č. XXX. D. X. bol ako vlastník pozemku KN E 2798 vedený až do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/99/2014 zo dňa 29.11.2017, ktorým bolo určené, že výlučným vlastníkom uvedeného pozemku je žalovaný. Žalovaný po zápise jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností oznámil žalobcom, že si majú zriadiť na prístup k rodinnému domu vlastný prechod a že po termíne 31.5.2018 si žalovaný zahradí vjazd na svoj pozemok a tento už bude slúžiť len pre vjazd k rodinnému domu súp. č. XXX. Žalovaný aj napriek tomu, že neuplynul čas, ktorý uviedol v liste zo dňa 11.4.2018, zahradil vjazd k rodinnému domu súp. č. XXX a bráni žalobcom v možnosti vjazdu cez jeho pozemok k ich rodinnému domu. Žalobcovia nemajú inú možnosť, ako si zabezpečiť prístup k svojmu rodinnému domu, nakoľko už viac ako 40 rokov sa využíval prístup k rodinnému domu z obecnej miestnej účelovej komunikácie, pričom iný prístup nie je možné zriadiť vzhľadom k tomu, že na vedľajšom pozemku, ktorý sa nachádza medzi ich rodinným domom a miestnou komunikáciou, je vybudovaný a zriadený zdroj pitnej vody pre rodinný dom žalobcov. Navyše náklady na terénne úpravy pozemku by boli neprimerane vysoké a nevhodné v porovnaní so zásahom do vlastníctva žalovaného. Nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili žalobcovia ešte aj skutočnosťou, že v rodinnom dome žalobcov býva ich mama, ktorej zdravotný stav je vážny a žalovaný im zamedzil prístup k ich rodinnému domu, čo bráni aj tomu, aby sa k domu žalobcov dostala napr. sanitka RZP.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojili k žalobe a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia LV č. XXX, XX, XXXX a XXX v k.ú. L., rozhodnutie Okresného národného výboru v Starej Ľubovni - odboru výstavby a územného plánovania č. 64 Výst. 67/77 DaM zo dňa 11.3.1977, prehlásenie D.a X. zo dňa 15.5.2018, potvrdenie Obce L. o vlastnom vodnom zdroji, fotografie zobrazujúce príjazd a okolie rodinného domu žalobcov, geometrický plán Ing. Antona Olekšáka č. 81/2018 zo dňa 3.5.2018, list žalovaného zo dňa 11.4.2018 a prepúšťaciu správu D. P.ovej, bytom L. č. XXX.

4. Súd vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu uznesením zo dňa 18.6.2018.

5. Žalovaný podal proti neodkladnému opatreniu prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, v ktorom uvádzal aj skutočnosti týkajúce sa veci samej. Vo vzťahu k veci samej poukázal na skutočnosť, že žalobca má prístup k svojej nehnuteľnosti cez príľahlý pozemok, a to cez parcelu č. 959/1 pre k. ú. L., ktorá je spôsobilá slúžiť ako prístupová cesta k ich rodinnému domu a ktorá susedí s parcelou č. 1111, ktorá je využívaná ako cesta. Podľa názoru žalovaného nemôže byť na jeho ťarchu, spočívajúcu v obmedzení jeho vlastníckeho práva, ak žalobcovia dlhodobo neriešili prístup k svojmu rodinnému domu, využívali nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovaného a to napriek jeho viacerým výzvam, aby tak nekonali. Studňa žalobcov je umiestnená v strede príľahlého pozemku, pričom studňa nebráni výstavbe prístupovej cesty k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov v 1. až 3. rade. Je taktiež nelogické, ak si žalobcovia zriadi na parcele v ich vlastníctve v strede pozemku studňu a následne uvádzajú, že z tohto dôvodu nemôže byť na pozemku v ich vlastníctve zriadená prístupová cesta k ich rodinnému domu. Poukázal tiež na skutočnosť, žalobcovia v 1. až 3. rade majú postavené oplotenie - kamenný múr na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, parcele registra „C“ č. 955/1, pričom o túto plochu je príjazdová cesta zúžená. Keďže podľa vyššie uvedených skutočností majú žalobcovia v 1. až 3. rade prístup na svoje nehnuteľnosti z parcely registra C č. 1111, ktorá tvorí prístupovú cestu k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov v 1. až 3. rade, neexistuje zákonný dôvod na zriadenie vecného bremena. Ďalej žalovaný uviedol, že v prípade zriadenia vecného bremena v prospech žalobcov v 1. až 3. rade by nastala zmena pomerov spočívajúca v hrubom nepomere medzi povinnosťou žalovaného a výhodou žalobcov v 1. až 3. rade a to najmä s poukazom na tú skutočnosť, že žalobcovia v 1. až 3. rade majú alternatívny právny aj skutkový prístup (a to bez akýchkoľvek obmedzení) na nehnuteľnosť vo svojom vlastníctve tak, že môžu svoje vlastnícke právo vykonávať v celom rozsahu, bez obmedzenia žalovaného. Vecné bremeno práva cesty a možnosť jeho zriadenia súdnou cestou boli do Občianskeho zákonníka doplnené zákonom č. 568/2007 Z.z. za účelom riešenia situácie, kedy vlastník stavby nemá prístup k stavbe, nie je vlastníkom príľahlého pozemku a prístup si nevie zabezpečiť inak. Nakoľko zriadenie tohto vecného

bremena predstavuje súčasne zásah do vlastníckeho práva vlastníka príslušného pozemku, je potrebné zo strany súdu nielen dôsledné vyhodnotenie splnenia hmotnoprávných podmienok pre zriadenie tohto vecného bremena ale i pomeru medzi jeho zriadením a obmedzením vlastníka príslušného pozemku. Ak je k stavbe priamy prístup z verejnej komunikácie, nemožno prostredníctvom práva cesty vynucovať prístup k stavbe aj z inej strany cez príslušný pozemok patriaci inému vlastníkovi, aj keby tento prístup bol pre vlastníka stavby výhodnejší, pohodlnejší alebo že by sa nezaobišiel bez stavebných úprav. Na základe vyššie uvedených skutočností mal žalovaný za to, že nie sú splnené zákonné podmienky pre zriadenie vecného bremena a vydanie neodkladného opatrenia.

6. Na preukázanie svojich tvrdení pripojili k svojmu vyjadreniu ako dôkazy informatívnu kópiu z katastrálnej mapy a rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/99/2014.

7. Žalobcovia sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrili k odvolaniu žalovaného proti neodkladnému opatreniu. V súvislosti s tvrdeniami týkajúcimi sa veci samej nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že majú v súčasnosti prístup ku svojej nehnuteľnosti cez pozemok - parcelu č. 959/1, k.ú. L., nakoľko týmto pozemkom nie je možné v súčasnosti dostať sa k ich rodinnému domu nie len motorovými vozidlami, ale prakticky ani len pešo, nakoľko by museli preskakovať betónové oplotenie postavené okolo predmetného pozemku. Podobne nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že dlhodobo využívali predmetný pozemok vo vlastníctve žalovaného ako prístup k ich rodinnému domu, nakoľko až do skončenia konania vo veci 5C/99/2014 bol ako vlastník predmetného pozemku evidovaný D. X., nar. 12.02.1947, bytom H. XX/X, H. P. J.. Žalobcovia mali s touto osobou dohodnutý spôsob užívania predmetného pozemku a to vo forme vecného bremena spočívajúceho v práve práva prechodu a prejazdu cez predmetný pozemok bez obmedzenia. Žalobcom neboli známe okolnosti a podrobnosti, ktoré sa prejednávali v rámci konania na Okresnom súde Stará Ľubovňa číslo 5C/99/2014.

8. Žalovaný vo vyjadrení k predošlému vyjadreniu žalobcov trval na tom, že žalobcovia majú prístup k svojim nehnuteľnostiam cez parcelu č. 959/1 v k.ú. L.. Poukázal ďalej na to, že žalobcovia boli dňa 10.04.2018 vyzvaní, aby si zabezpečili vlastný prístup k ich nehnuteľnosti s poučením, že 31.05.2018 si žalovaný na svojej nehnuteľnosti postaví bránu a prístup žalobcov bude obmedzený. Žalobcovia na túto výzvu žalovaného nereagovali a v priebehu vyše 4 mesiacov si žalobcovia prístup z verejnej komunikácie cez svoju nehnuteľnosť nezabezpečili. Poukázal tiež na to, že vlastníci parcely registra „C“ č. 954/1 v k. ú. L., (susedia žalovaného z druhej strany) si po výzve žalovaného zriadili vlastný prístup na nehnuteľnosti z parcely registra „C“ č. 1111 vo vlastníctve Obce L., pričom na vytvorenie vlastnej prístupovej cesty mali poskytnutú rovnakú časovú lehotu ako žalobcovia v 1. až 3. rade. Ďalej uviedol, že podmienkou na zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve cesty súdom je, že prístup k stavbe nemožno zabezpečiť inak. Z uvedeného vyplýva, že právo cesty cez cudzí pozemok je núdzovým riešením, keď nemožno iným spôsobom zabezpečiť prístup vlastníka stavby na verejnú komunikáciu. Následne zopakoval, že ak je k stavbe priamy prístup z verejnej komunikácie, nemožno prostredníctvom práva cesty vynucovať prístup k stavbe aj z inej strany cez príslušný pozemok patriaci inému vlastníkovi, aj keby tento prístup bol pre vlastníka stavby výhodnejší. Skutočnosť, že žalobcom bráni v prístupe na ich nehnuteľnosť múr v ich vlastníctve, je právne irelevantná z dôvodu, že stavebnými úpravami vykonanými za krátke časové obdobie je možné túto prekážku, ktorú si sami vytvorili, odstrániť a prístup z verejnej komunikácie zabezpečiť.

9. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k svojmu vyjadreniu ako dôkazy výzvu žalovaného zo dňa 11.4.2018 a dve fotografie zachytávajúce autá zaparkované na prístupovej ceste k jeho rodinnému domu.

10. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 23Co/132/2018 zo dňa 9.10.2018 potvrdil uznesenie, ktorým súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie.

11. Po vykonaní ohliadky na mieste samom, ktorú po rozhodnutí odvolacieho súdu navrhol žalovaný, súd nariadil vo veci pojednávanie. Na prvom pojednávaní dňa 7.6.2019 právny zástupca žalovaného predložil zmluvu o nájme pozemkov, ktorou chce žalovaný riešiť všetky sporné otázky, teda aj skutočnosť, že pri geometrickom zameraní bolo zistené, že plot žalobcov zasahuje do pozemku žalovaného. Právny zástupca žalobcov požiadal o odročenie pojednávania za účelom prekonzultovania tejto zmluvy s klientami. Právny zástupca žalobcov zároveň navrhol vykonať dôkaz výsluchmi žalobcu v 1. rade a D.a X. a odborným vyjadrením alebo znaleckým posudkom na ocenenie hodnoty nájmu alebo vecného

bremena. Právny zástupca žalovaného navrhol vykonať ako dôkaz doklad o nákladoch potrebných na to, aby si žalobcovia mohli zriadiť prístup k svojim nehnuteľnostiam. Takisto navrhol ako dôkaz ortofoto mapy a výpis z LV č. 1650 v k.ú. L., ktoré na tomto pojednávaní predložil krátkou cestou. Právny zástupca žalovaného podaním zo dňa 2.7.2019 predložil cenovú ponuku na vybudovanie cesty k parcele č. 959/3 na parcele 959/1 a 959/2 zo dňa 30.6.2019.

12. Po uplynutí lehoty na mimosúdne rokovanie na výzvu súdu právny zástupca žalovaného podaním zo dňa 5.9.2019 oznámil súdu, že k mimosúdny rokovaniam nedošlo. Zopakoval zároveň niektoré už uvedené tvrdenia, vzhľadom na ktoré žalobu považuje za nedôvodnú a navrhol ju zamietnuť. K svojmu vyjadreniu ako dôkazy pripojil výpis z katastra nehnuteľností na parcelu KN C 1111 v k.ú. L. a opakovane aj cenovú ponuku na vybudovanie cesty zo dňa 30.6.2019, LV č. 1650 v k.ú. L. a 2 mapy na parcelu KN C 1111 a KN E č. 3104/100.

13. Právny zástupca žalobcov podaním zo dňa 1.10.2018 oznámil súdu, že k mimosúdne rokovaniu medzi stranami sporu nedošlo z dôvodu, že vzhľadom na závery súkromného znaleckého posudku Ing. G.a Trebuňu č. 93/2016, ktorý si nechali žalobcovia vypracovať, nepristúpili žalobcovia k rokovaniam so žalovaným. Znalcom určená všeobecná hodnota pozemkov, ku ktorým žalobcovia požadujú zriadenie vecného bremena, bola stanovená na sumu XX0 eur. Zároveň znalec určil sumu nájmu za predmetnú časť pozemkov vo výške 16 eur ročne a všeobecnú hodnotu vecného bremena obmedzujúceho vlastníka nehnuteľnosti v povinnosti strpieť právo prechodu a prejazdu k predmetnej časti pozemkov žalovaného vo výške 140 eur. Ide o neporovnateľne nižšie sumy, ako je nájom požadovaný žalovaným. Po popise podmienok na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (s poukazom aj na možnosť oprávnenej držby aj bez platného nadobúdacieho titulu) poukázal na písomné prehlásenie D.a X. o tom, že predmetný pozemok zdedil po svojich rodičoch a predmetný pozemok slúžil dlhé roky ako prejazd a prechod, teda cesta pre rodinné domy, okrem iných aj pre rodinný dom žalobcov so súp. číslom XXX. Z uvedeného vyvodil, že žalobcovia sú dlhodobo oprávnenými držiteľmi práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V súvislosti s tvrdeniami žalovaného o možnosti žalobcov zriadiť si prístup k rodinnému domu aj po svojich pozemkoch poukázal na potvrdenie Obce L. o vlastnom vodnom zdroji, z ktorého je preukázané, že na pozemku parc. C KN č. 959/1 v k. ú. L. majú žalobcovia vybudovaný vlastný a jediný zdroj pitnej vody pre svoj rodinný dom. Následne citoval z vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, a to ohľadne ochranných pásem, z ktorých vyvodil, že cez pozemok žalobcov parc. C KN č. 959/1 v k. ú. L. nie je možné vybudovať prístupovú cestu k ich rodinnému domu, nakoľko takáto možnosť by bolo porušením vyššie uvedenej vyhlášky MŽP SR, a to predovšetkým vzhľadom na šírku parcely č. 959/1 v k. ú. L., ktorá má v najširšej časti šírku 17,8 metra, čo znemožňuje, aby si žalobcovia cez tento pozemok vybudovali pozemnú komunikáciu ako prístupovú cestu ku svojmu rodinnému domu. Na záver právny zástupca žalobcov uviedol, že napriek tomu, že žalobcovia sa domnievajú, že v súlade s príslušnými právnymi predpismi vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu prechodu a prejazdu cez časť pozemkov žalovaného v zmysle ich žalobného návrhu, z titulu právnej istoty po vypracovaní znaleckého posudku predkladajú súdu žiadosť o pripustenie rozšírenia petitu ich žalobného návrhu o eventuálny petit, v zmysle ktorého by súd určil zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech vlastníka rodinného domu súp. č. XXX v L. za náhradu v sume podľa predloženého znaleckého posudku.

14. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k svojmu vyjadreniu ako dôkazy znalecký posudok Ing. Trebuňu č. 93/2019, prehlásenie D.a X. zo dňa 15.5.2018, potvrdenie obce L. o vlastnom vodnom zdroji zo dňa 14.5.2018 a kópiu mapy parcely KN C 959/1 v k.ú. L. s vyznačením jej šírky.

15. Na vytýčenom pojednávaní dňa 11.12.2019 súd najskôr rozhodol o navrhnutých zmenách žaloby. Právny zástupca žalobcov na otázku súdu uviedol, že eventuálneho petitu sa domáha na základe § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka (ktorý upravuje možnosť zriadenia vecného bremena v prípade tzv. čiernej stavby). V danom prípade predmetom sporu nepochybne nebolo zriadenie vecného bremena z dôvodu čiernej stavby na pozemku, ktorý nepatrí vlastníkovi stavby. Ak eventuálnym petitom chcel právny zástupca žalobcov riešiť prípadný zásah plota žalobcov do pozemku žalovaného (plot jediný by hypoteticky prichádzal do úvahy ako čierna stavba), k tomu je potrebné uviesť, že táto skutočnosť nebola predmetom konania. Keďže ide o úplne iný právny dôvod žaloby, ktorý doposiaľ nebol uvádzaný, pričom výsledky doterajšieho konania by nemohli byť v plnej miere podkladom pre konanie o zmenenej

žalobe, súd nepripustil rozšírenie žaloby v zmysle návrhu právneho zástupcu žalobcov, teda konal o pôvodnom žalobnom návrhu žalobcov. Dôvodom zamietnutia navrhovanej zmeny žaloby bola aj skutočnosť, že v zmysle odbornej literatúry a súdnej praxe je eventuálny petit takpovediac náhradným petitom, ktorý vyjadruje, že žalobca sa uspokojí aj iným plnením, ako požaduje v primárnom petite, ak tento z akéhokoľvek dôvodu nie je možné vykonať (ako typický príklad sa udáva prípad, keď žalobca žaluje vydanie veci, ale pre prípad, že je napr. zničená, nedosiahnuteľná a pod., eventuálnym petitom žiada peňažnú náhradu za takúto vec). Eventuálny petit sa teda v zásade spája so žalobami o plnenie, pri ktorých najčastejšie prichádza do úvahy aj viacero spôsobov plnenia. Súd je toho názoru, že vychádzajúc z týchto záverov eventuálny petit v prípade určovacej žaloby, kde buď určité právo buď je alebo nie je a v drvivej väčšine prípadov neexistuje ďalšia alternatíva (ako pri žalobách na plnenie), v zásade ani neprichádza do úvahy.

16. Súd vykonal pojednávanie aj bez prítomnosti žalobcov v 2. a 3. rade, ktorých neúčast' ospravedlnil ich právny zástupca. Na tomto pojednávaní prítomný žalobca v 1. rade, žalovaný a ich právni zástupcovia trvali na svojich stanoviskách prezentovaných v priebehu konania. Na tomto pojednávaní predložili strany ešte ďalšie dôkazy, ktoré súd vykonal, a to právny zástupca žalobcov nedatovanú zápisnicu a právny zástupca žalovaného informatívnu kópiu z mapy a vyjadrenie k predžalobnej upomienke zo dňa 15.6.2018.

17. Žalobca v 1. rade vo svojich vyjadreniach na pojednávaní, ako aj pri svojom výsluchu, poukazoval na skutočnosť, že celý život žil na danom mieste, pričom stále sa na prechod k ich domu používala časť parcely v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného, ale predtým dlhé roky vo vlastníctve D.a X.. V tejto oblasti žil prvý jeho dedo, ktorý tam býval v drevenici a stále na prechod užíval túto cestu. To mu hovorila aj jeho mama, ktorá tam žila 50 rokov, ako aj jeho otec. Spory v súvislosti s prechodom nikdy neboli. Súčasná cesta je v takom stave aj vďaka jeho otcovi, pretože dal pod cestu skruže a urobil tam odvodnenia. Okrem predloženej zápisnice nemá vedomosť o žiadnej inej listine, na ktorej by mala byť zachytená nejaká dohoda ohľadne prechodu a prejazdu k ich rodinnému domu, ale dlhé desaťročia to takto fungovalo. Predložená zápisnica bola podľa neho zrejme vyhotovená predtým, ako žalovaný začal stavať dom. S predošlým vlastníkom, resp. spoluvlastníkom D. X. bol dohodnutý, že môžu časť sporného pozemku používať na prechod alebo prejazd k svojmu rodinnému domu. Na otázku právneho zástupcu žalovaného po nahliadnutí na informatívnej katastrálnej mape žalobca v 1. rade uviedol, že pozemok „Pod Gurovičovú zahradu“ by mal byť pozemok označený na mape číslami 959/1 a 959/2. Poukázal tiež na to, že studňu má iba z jednej skruže, pri vybudovaní cesty by musel ísť do hĺbky aspoň 40-50 cm, pričom môže stratiť vodu. K námietke protistrany ohľadne skutočnosti, že podpisy na predloženej zápisnici sú napísané ceruzkou poukázal na to, že rovnakú zápisnicu má aj žalovaný, aj p. Nadžadyová za stranu X.ovcov, preto pochybuje, že by tam niekto falšoval podpisy. Vyjadril sa aj k stretnutiu, ktoré spomenul žalovaný. Vie, že bolo dohodnuté stretnutie, ale mohlo to byť maximálne 10 rokov dozadu. Aj on bol pozvaný na toto stretnutie. Vie, že sa tam stretol žalovaný s G.om X., teda s bratom prítomného svedka D.a X., ktorý chcel, aby žalobcovia mali vecné bremeno spočívajúce v tom, že môžu prechádzať k ich rodinnému domu, s čím žalovaný nesúhlasil. G. X. mu preto volal, aby na stretnutie nechodil, keďže žalovaný nebol ochotný na dohodu pristúpiť. Ako vlastníka rešpektoval D.a X.. Účelom stretnutia malo byť vpísanie, resp. zriadenie vecného bremena v ich prospech. K vyjadreniu k predžalobnej upomienke, ktorú na pojednávaní predložil právny zástupca žalovaného a ktorú súd na pojednávaní prečítal, uviedol, že nepopiera, že vtedy telefonoval, mohlo to byť zhruba v tom čase, ako spomínal, že sa malo uskutočniť stretnutie na obecnom úrade. Zopakoval, že v tom čase bol vlastníkom p. X., ktorý mu dal avízo, že p. Michna nesúhlasí s dohodou, preto bez súhlasu p. X. nechcel nič dohadovať so žalovaným.

18. Právny zástupca žalobcov na tomto pojednávaní vo svojom vyjadrení okrem už uvedených tvrdení ešte poukázal na predloženú zápisnicu týkajúcu sa pozemku „Pod Gurovičovú záhradu“, ktorá podľa neho takisto nasvedčuje dohode právnych predchodcov strán sporu a dobromyseľnosti žalobcov. Na záver žiadal žalobe vyhovieť, pretože podľa jeho názoru preukázali, že právní predchodcovia žalobcov a právny predchodca v tom čase vlastníka pozemkov uzavreli medzi sebou dohodu, z ktorej žalobcovia odvodzovali dobrú vieru, že sú v právnom vzťahu s vlastníkom pozemku. Aj keď išlo o domnelú dohodu, spĺňala podľa neho všetky náležitosti k tomu, aby sa žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia domnievali, že im patrí práva k cudziemu pozemku. Žalobcovia splnili aj ďalšie podmienky na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Poukázal tiež na to, že v danom prípade vystupovali osoby, ktoré nie sú nejakou odborne zdatné a svoje práva vykonávali na základe neformálnych dohôd, a to aj pokiaľ ide o právo prechodu a prejazdu k nehnuteľnostiam žalobcov, resp. ich právnych predchodcov.

Tieto osoby tieto práva prijali bez toho, aby zrealizovali nejaký procesný formálny úkon, ktorým by sa takáto dohoda, takéto vecné bremeno zapísalo, či už do pozemkovej knihy alebo do katastra nehnuteľností, avšak bolo jasne dané, že takéto práva tieto osoby tu majú. Navrhol, aby súd citlivo zvážil okolnosti prípadu a nepristupoval k veci iba striktne formálne.

19. Žalovaný na pojednávaní nesúhlasil so žalobou. Potvrdil, že dedo žalobcov žil v danej lokalite ako prvý, ale ani on nemal cestu k svojmu domu, ani X., s ktorým si otec žalovaného vymenil určité pozemky. Otec žalovaného preto povedal X.ovi aj P.ovi, že môžu chodiť po pozemku ku svojim domom. Poukázal aj na stretnutie, ktoré sa malo uskutočniť približne pred 20 rokmi, kde mal záujem dohodnúť sa na ďalšom fungovaní, ale dostavila sa p. X.ová s dcérou, nedostavil sa však P., preto sa nič nedohodlo. Na otázku súdu ohľadne osôb uvedených v zápisnici predloženej žalobcom v 1. rade na pojednávaní uviedol, že D. D., č.d. XX, bol jeho otec. K výpovedi svedka D.a X. uviedol, že vtedy boli na MNV, mal advokátku z Ľubovne a navrhoval, aby sa mu buď p. X. vypísal, alebo aby urobili vecné bremeno, aby mohol chodiť ku domu, alebo že mu zaplatí, aby mohol chodiť ku svojmu domu. Pán X. nesúhlasil. Na tomto stretnutí brat p. X., nebohý G. X. uviedol, že prečo by mal niečo dávať žalovanému, že to môže dať aj P.ovi. V súvislosti so sporným vjazdom, ktorý je predmetom tohto konania ďalej uviedol, jeho otec už bol starý a vtedy povedal, že dedo žalobcu v 1. rade, ako aj otec vypočúvaného svedka, p. X., môžu chodiť po tomto pozemku ku svojim domom, ale len za ich života, to znamená, kým budú žiť a potom že toto končí. Pokiaľ ide o výmenu pozemkov, ktorú svedok spomínal, potvrdil, že je pravdou, že ich rodičia si vymenili pozemky, ale jeho otec mal podmienku, že tam musí ostať priestor na to, aby sa mohol dostať na svoje role.

20. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní okrem zotrvania na doterajších vyjadreniach sa vyjadril k dôkazu predloženému žalobcom v 1. rade na pojednávaní, teda k predloženej zápisnici, do ktorej mu súd umožnil nahliadnuť. Poukázal na to, že táto neobsahuje dátum, kedy bola spísaná, pričom podpisy na tejto listine sú uvedené ceruzkou, teda je možné ich teoreticky pozmeňovať. Takisto z tejto zápisnice právne relevantným spôsobom nevyplýva, že bolo zriadené vecné bremeno. K predpokladom vydržania určitého práva uviedol, že len faktická držba neznamená, že boli naplnené všetky podmienky na vydržanie, keďže pre vydržanie sa vyžaduje oprávnená držba, ktorá teda predpokladá určitý, aspoň putatívny právny titul, z ktorého je možné vyvodiť dobromyseľnosť osoby, ktorá vykonáva držbu, že jej takéto právo patrí. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 10.12.2008 pod sp. zn. 5Cdo/XX0/2008 a sp. zn. 3Cdo/12/2010, z ktorých časť citoval. Ďalej uviedol, že pre účely posúdenia predpokladov na vydržanie je potrebné zistiť, kedy malo k nejakému právnemu titulu dôjsť, a to vzhľadom na zmeny právnej úpravy od roku 1940 po súčasnosť, ktoré v skratke popísal. Podľa jeho názoru z predložených dôkazov je vôbec otáznne, či tu je nejaký právny titul, či vôbec takýto domnelý titul existuje a či aspoň okrajovo formálne spĺňa podmienky na vznik vecného bremena. K argumentácii protistrany týkajúcej sa tvrdení, že nie je možné zriadiť prístupovú cestu cez pozemky žalobcov vzhľadom na zdroj pitnej vody s poukazom na ustanovenia vyhlášky o ochrannom pásme uviedol, že ide o zjednodušenú argumentáciu, pretože ochranné pásmo okolo zdroja pitnej vody sa podľa zákona o vodách zriaďuje na návrh, to znamená, že toto ochranné pásmo nevzniká priamo zo zákona, čo priamo vyplýva z § 32 ods. 1, ods. 4 zákona o vodách. Pri hypotetickom pripustení, že by v budúcnosti malo vzniknúť ochranné pásmo okolo zdroja pitnej vody, podľa jeho názoru je potrebné rozlišovať medzi určitým zhutneným prístupom k rodinnému domu a pozemnou komunikáciou, keďže ochranné pásmo sa týka iba pozemnej komunikácie, ktorá je v zmysle zákona o cestách riadnou stavbou, na ktorú sa vyžadujú príslušné povolenia. Tiež poukázal na to, že už v súčasnosti studňa na pozemku žalobcov je v blízkosti miestnej prístupovej komunikácie, od ktorej je vzdialená asi 5-6 m, to znamená, že už v súčasnosti nespĺňa ochranné pásmo, ako to tvrdí protistrana. V závere poukázal na to, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, že nimi uvádzaný právny titul existuje. Išlo len o nejaký súhlas, o ktorom si aj žalobca (t.j. žalobca v 1. rade - pozn. súdu) uvedomoval, že je neistý a zrejme ani on nemal vo svojej predstave, že to, čo mu patrí, je vecné bremeno. Aj preto mal záujem riešiť prechod zriadením vecného bremena. Ak žalobca vedel, že nemá zapísané vecné bremeno, že sú tam pochybnosti a že ide len o nejaký trpený stav na základe súhlasu, ktorý bol niekedy v minulosti už osobami, ktoré nežijú, udelený, ktorý nemá právom požadovanú formu, tak potom nie je možné hovoriť ani o tom, že tu boli splnené podmienky na vydržanie vecného bremena.

21. Svedok D. X., ktorý bol vypočutý na pojednávaní potvrdil, že nikdy neboli problémy s prechodom a prejazdom po sporných parcelách. Popísal zámenu pozemkov medzi jeho rodičmi a rodičmi žalovaného v danej lokalite, pričom nikdy ani medzi jeho rodičmi a rodičmi žalovaného nebol problém. Pokiaľ ide o spornú parcelu, tak v dedičskom konaní sa prikázalo im (t.j. rodine X.ovcov), čo bolo D. sa prikázalo,

čo bolo ich. D. sa potom vrátil pozemok, ale pozemok X.ovcov sa nevysporiadal, ostal tak, ako je. Na otázku, či umožnil niekedy žalobcom, resp. ich právnym predchodcom prechod a prejazd cez sporné pozemky uviedol, že všetko bolo dohodnuté ústne, ak by nebola dohoda, tak by nemohli budovať ani P.ovci, ani rodina svedka. Dohoda bola medzi rodičmi svedka a rodičmi p. P.a niekedy okolo roku 1956, kedy sa vymieňali pozemky. V tom čase tam nebol nikto iný, až potom si postavil dom p. D.. Na otázku právneho zástupcu žalovaného, na koho sa vzťahovala dohoda, ktorú svedok spomínal, sa svedok ani po vysvetlení otázky nevedel vyjadriť, či dohoda sa mala týkať vlastníka nehnuteľností, teda mala byť zriadená v prospech určitého alebo určitých vlastníkov nejakých nehnuteľností alebo iba v prospech osôb. Svedok sa vyjadril, že podľa neho tá dohoda bola v prospech všetkých osôb, ktoré potrebovali cez tento pozemok prechádzať a to trvalo dovtedy, kým žalovaný nepostavil dom. Niekedy bolo normálne, že sa prechádzalo po kraji cudzieho pozemku, ak sa ľudia potrebovali dostať k svojim pozemkom. Svedok tiež potvrdil, že bol na jednom stretnutí spolu s bratom G.om, na ktorom sa mali vysporiadať vzťahy medzi rodinami v tom mieste žijúcimi, ale p. D. nesúhlasil s tým, aby sa nejako dohodli. Z tohto dôvodu potom začal celý kolotoč. Na tomto stretnutí okrem svedka, jeho brata a p. D. bol aj starosta a advokátka p. D.. Jeho brat chcel ešte zorganizovať nejaké stretnutia za účelom dohody dotknutých strán, ale to sa zrejme už neuskutočnilo. Uviedol, že má vedomosť o listine, ktorú predložil žalobca v 1. rade na pojednávaní. Na zápis vecného bremena v prospech žalobcov do katastra nehnuteľností nebol dôvod, pretože nikdy ohľadom toho nebol spor a on, ako aj jeho rodičia to akceptovali bez problémov.

22. Súd na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu pred pojednávaním, ako aj na pojednávaní, ako sú uvedené v bodoch 3, 6, 9, 12, 14 a 16 tohto odôvodnenia, ohliadkou na mieste samom a vyluchom svedka D.a X. zistil tento skutkový stav:

23. Žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu súp. č. XXX postaveného na parcele KN C č. 959/3 a pozemkov KN C č. 959/3 a KN C č. 960/1, ktoré sú zapísané na LV č. XXX v k.ú. L.. Výlučným vlastníkom parcel KN C 959/1 a 959/2 zapísaných na LV č. XXX v k.ú. L. je žalobca v 1. rade. Žalovaný je výlučným vlastníkom parcely KN C 955/2 zapísanej na LV č. XX v k.ú. L. na základe darovacej zmluvy z roku 2010 a parcely KN C 955/1 (pôvodne KN E 2798) zapísanej na LV č. XXXX v k.ú. L. na základe rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/99/2014 zo dňa 29.11.2017, právoplatného dňa 25.1.2018. Parcela KN C 959/1 susedí s parcelou KN E 3104/100 zapísanou na LV č. XXXX v k.ú. L. (podľa stavu registra C ide parcelu č. 1111) vo vlastníctve obce, ktorá slúži ako miestna prístupová komunikácia. Na ohliadke na mieste samom bolo zistené, že medzi parcelami KN C 959/1 a KN E 3104/100 je asi meter vysoký kamenný plot, pričom parcela KN C 959/1 je približne 50 cm nad úrovňou parcely KN E 3104/100. Približne v strede parcely KN C 959/1 je studňa, ktorá slúži ako jediný zdroj pitnej vody pre rodinný dom v spoluvlastníctve žalobcov, čo vyplýva aj z potvrdenie obce L.. Právni predchodcovia žalobcov G. P. s manželkou D. postavili na základe rozhodnutia Okresného národného výboru v Starej Ľubovni - odboru výstavby a územného plánovania o povolení stavby č. 64 Výst. 67/77 DaM zo dňa 11.3.1977 rodinný dom na pozemkoch parc. č. 2798/1 a 2797/1 v k.ú. L., ku ktorému bol vedený prístup po ceste, ktorá dovtedy slúžila na prejazd k starému drevenému domu, ktorý bol pred výstavbou nového domu zbúraný. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, užívali na prejazd a prechod k rodinnému domu súp. č. XXX cestu aj pôvodnú parcelu KN E 2798, ktorej spoluvlastníkom v podiele 17/28 bol do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/99/2014 zo dňa 29.11.2017 D. X., t.j. svedok vypočutý v konaní (tento spoluvlastnícky podiel nadobudol na základe osvedčenia o dedičstve vydaného súdnym komisárom v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. D 187/98, D not 109/98, t.j. v dedičskom konaní po svojej mame, čo vyplýva zo skutkových zistení v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 5C/99/2014) a podiel vo výmere 11/28 bol zapísaný na N. X.ovú, rod. Y.. Podľa vypočutého svedka dohoda o práve prechodu alebo prejazdu bola medzi jeho rodičmi, resp. ním a právnymi predchodcami žalobcov, resp. žalobcami urobená ústne. Zo zápisnice predloženej žalobcom v 1. rade na pojednávaní vyplýva, že do nej bola spísaná dohoda medzi občanmi obce L. D. X. č. domu XX a D. D. č. domu XX na jednej strane a G. P.om, č. domu XXX na druhej strane, ktorá bola uzavretá za prítomnosti predsedu MNV G. Habynáka a tajomníka MNV Vojtecha Mačúteka, na ktorej nie je uvedený dátum uzavretia. G. P. pred uvedenými osobami prehlásil, že súhlasí, aby jeho pozemok pod menom „Po C. záhradu“ v L. vo výmere 2 metre a dĺžke 40 metrov bol použitý na spoločnú cestu pre D. X. a D. D., ktorí túto potrebujú ako východisko z nádvorja svojho hospodárstva. Za uvedený pozemok G. P. požadoval 200,-Kčs, ktorá suma bola hneď aj vyplatená, a to D. X. a D. D.. Podpisy na tejto zápisnici sú urobené ceruzkou, pričom pri podpise p. P.a je uvedené „Predávajúci“ a pri podpisoch p. X. a D. je uvedené „Preberajúci“. Okrem toho sú na zápisnici aj podpisy prítomných osôb z MNV. Zo skutkových zistení v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 5C/99/2014

vyplýva, že medzi rodičmi vypočutého svedka a žalovaného p. D. došlo v roku 1958 k zámene pozemkov, na ktorých si rodičia svedka postavili rodinný dom v rokoch 1959-1960 a v rokoch 1968-1969 si rodinný postavil aj p. D.. Žalovaný po zápise jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností oznámil žalobcom výzvou zo dňa 11.4.2018, že si majú zriadiť na prístup k rodinnému domu vlastný prechod a že po termíne 31.5.2018 si žalovaný zahradí vjazd na svoj pozemok a tento už bude slúžiť len pre vjazd k rodinnému domu súp. č. XXX. Žalovaný postavil ešte pred týmto termínom pri vstupe na svoje pozemky železnú bránku.

24. Podľa § 151n ods. 1 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej aj OZ), vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

25. Podľa § 151n ods. 2 OZ, vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

XX. Podľa § 151o ods. 1 OZ, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § XXX tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

27. Podľa § XXX ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

28. Podľa § XXX ods. 3 OZ, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

29. Podľa § 135c OZ účinného od 1.4.1983, vecné bremená vznikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, písomnou zmluvou a na základe závetu; právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva (§135a). Na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

30. Podľa § 135a ods. 1 OZ účinného od 1.4.1983, vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuťnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

31. Súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na požadovanom určení, nakoľko v prípade zistenia, že tento nie je daný, je to dôvod na zamietnutie žaloby bez rozhodnutia v merite veci. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Z ustálenej judikatúry slovenských súdov vyplýva, že ak je potrebné zosúladiť stav užívaci so stavom právnym, je daný naliehavý právny záujem na podaní určovacej žalobe.

32. Naliehavý právny záujem žalobcovia výslovne žiadnym spôsobom neodôvodnili, avšak z okolností prípadu je zrejmé, že žalovaný žiada žalobcov, aby si prístup k svojmu rodinnému domu zabezpečili cez svoje pozemky, pričom ešte pred uplynutím lehoty stanovenej v jeho výzve postavil bránku na svojich pozemkoch, cez ktoré žalobcovia a ich právni predchodcovia desaťročia prechádzali k svojmu rodinnému domu. Žalobcovia v súčasnosti nemajú iný prístup k svojmu rodinnému domu, ktorý by mohli ihneď využívať. Súd preto uzavrel, že bez rozhodnutia súdu by postavenie žalobcov ostalo neisté a ich právo na prechod a prejazd k ich rodinnému domu ohrozené. Súd preto uzavrel, že naliehavý právny záujem žalobcov na podanej žalobe je daný.

33. Žalovaný v priebehu konania svoju obranu opieral o dve podstatné námietky, a to 1. že žalobcovia si môžu prístup k svojmu rodinnému domu zabezpečiť aj po svojich pozemkoch (teda po pozemku vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1. rade - pozn. súdu) a 2. že absentuje nadobúdaci titul, na základe ktorého by boli žalobcovia dobromyseľní v tom, že im požadované právo prechodu a prejazdu patrí, teda že nebola splnená jedna z podmienok pre vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V prípade žaloby, ako bola podaná aj v tomto prípade, je podmienkou úspechu žalobcov preukázanie splnenia podmienok na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V prípade nepreukázania týchto podmienok je tu dôvod na zamietnutie žaloby už len z tohto dôvodu bez ohľadu na to, či žalobcovia majú možnosť iného prístupu k svojej nehnuteľnosti. Súd preto v prvom rade pristúpil k posúdeniu otázky, či došlo k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu a prejazdu v prospech vlastníka rodinného domu žalobcov a až následne sa zaoberal otázkou možného iného prístupu žalobcov k rodinnému domu.

34. Vecné bremeno je vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo strpieť, niečo sa zdržať, niečo konať. Podstatným obsahom vecného bremena je zaťaženie vlastníka nehnuteľnosti, alebo jeho obmedzenie v jeho výkone vlastníckeho práva. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu je spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (vecné bremená in rem) alebo patrí určitej osobe (vecné bremená in personam). Vlastný pojem „vecné bremeno“ upravil Občiansky zákonník č. 141/1950 Sb. a prevzali ho aj jeho neskoršie úpravy.

35. Vydržaním vzniká vecné bremeno v prípade, keď oprávnený držiteľ, t. j. ten, kto vykonáva právo pre seba v dobrej viere o tom, že mu právo patrí, využíva toto právo nepretržite po dobu desiatich rokov. Do tejto doby sa započítava i doba, počas ktorej toto právo oprávnené vykonával aj právny predchodca. Je však nevyhnutné, aby v prípade sporu medzi vlastníkom nehnuteľnosti a osobou oprávnenou z vecného bremena bolo v konaní pred súdom jednoznačne preukázané, že vecné bremeno vzniklo jedným zo spôsobov uvedených v Občianskom zákonníku a dosiaľ nezaniklo.

36. Vydržanie je v právnej teórii a praxi považované za jeden zo spôsobov pôvodného nadobudnutia práva, pri ktorom sa na základe splnenia zákonom osobitne určených podmienok (týkajúcich sa držby držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby) priznávajú právne účinky. Základnými podmienkami vydržania ako spôsobu pôvodného nadobudnutia vlastníckeho práva, resp. práva vecného bremena sú: 1) oprávnená držba, 2) uplynutie zákonom určenej vydržacej doby, 3) spôsobilý predmet vydržania. Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť kumulatívne splnené - ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu.

37. Tak v minulej právnej úprave (obyčajové právo platné na Slovensku do 31.12.1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ust. § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 132a ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení novely vykonanej zákonom č. 132/1982 Zb., resp. § 135a Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., ako aj súčasnej právnej úprave (§ XXX Občianskeho zákonníka v znení od 01.01.1992), je oprávnenosť držby jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním.

38. Za držiteľa sa považuje fyzická alebo právnická osoba, ktorá fakticky vec ovláda, pričom pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám osebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, a že si neprisvojuje cudziu vec, sa navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to už môže byť predmetom dokazovania a posudzovania. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere, alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo, resp. vecné bremeno vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku (nadobudnutia) vlastníctva, svedčiaceho poctivosti nadobudnutia. Oprávnená držba sa nemusí nutne opierať o existujúci právny dôvod, postačí, aby tu bol domnelý právny dôvod (titulus putativus). Ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu takýto právny titul svedčí.

Takýmto titulom (právnym dôvodom) sa môže v prípade vydržania vecného bremena rozumieť len právny úkon, ktorým sa vecné bremeno zriaďuje, a to je dohoda o zriadení vecného bremena, ktorý môže trpieť vadou, resp. formálnymi nedostatkami a nemusí byť perfektný.

39. Vydržanie práva z vecného bremena je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby výkonu práva, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie práva z vecného bremena držiteľovi, ktorej právo dlhodobo vykonáva v dobrej viere, že je oprávneným z vecného bremena, a to so zreteľom na všetky okolnosti. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti nevedel, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym.

40. Občiansky zákonník v znení platnom od 31.12.1950 do 31.03.1964, t. j. zákon č. 141/1950, v § 114 až § 118 upravoval nadobudnutie vlastníckeho práva, resp. iného vecného práva k nehnuteľnostiam vydržaním s tým, že podľa § 116 citovaného zákona bola vydržacia doba pri nehnuteľnosti 10 rokov. Vecné bremená boli upravené v § 1XX až 171 tohto Občianskeho zákonníka, pričom nadobúdanie vecného bremena sa spravovalo ustanoveniami § 111 a nasl. o nadobúdaní vlastníckeho práva, teda vecné bremeno sa mohlo nadobudnúť aj vydržaním. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb., ktorý zrušil Občiansky zákonník z roku 1950, nadobudnutie vlastníckeho práva, resp. vecného bremena vydržaním vôbec neupravoval. Možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva takýmto spôsobom bola zavedená až novelou vykonanou zákonom č. 131/1992 Zb., účinnou od 01.04.1993. Rozsah subjektov vydržania bol obmedzený na občanov a rovnako bol obmedzený aj rozsah predmetov vydržania, keď nebolo možné vydržať vlastnícke právo k pozemkom. Novelou Občianskeho zákonníka, vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 01.01.1992, boli tieto obmedzenia odstránené. V súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva k pozemku, resp. práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu predmetná novela umožnila započítanie nepretržitej držby, vykonávanej aj pred 01.01.1992, pričom držbu nekvalifikovala odlišne v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Ak teda držiteľ nehnuteľnosti, resp. ten, kto vykonával právo z vecného bremena, spĺňal od 01.01.1992 podmienku nepretržitej držby, resp. nepretržitého výkonu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, trvajúcej po dobu 10 rokov a zároveň bol držiteľom, resp. vykonávateľom práva z vecného bremena oprávneným (t. j. bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu pozemok alebo právo patrí), nadobudol k tomuto dňu vlastnícke právo, resp. právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním.

41. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v okolí sporných parciel bývali tri rodiny, a to P.ovci, X.ovci a D.. Prvý v tejto lokalite býval dedo žalobcov, následne postavili dom X.ovci (rodičia vypočutého svedka) a až posledný postavil dom žalovaný. Všetky tri rodiny na prístup k svojim domom využívali parcely momentálne evidované v registri C ako parcely 955/1 a 955/2 v k.ú. L., ktoré sú v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného. Je zrejme, že určité dohody medzi členmi týchto rodín museli byť, inak by sa niektoré z nich nedostali k svojim pozemkom. Uvedené ani medzi stranami sporu nebolo sporné a potvrdil to aj vypočutý svedok, rozpor bol len v pohľade tej ktorej strany, kto s kým, na čom sa dohodol. Dohodu medzi rodičmi vypočutého svedka a právnymi predchodcami žalobcov spomínal vo svojom výsluchu aj svedok D. X., pričom v jeho písomnom vyjadrení pripojenom k žalobe sa uvádza dohoda s jeho otcom. Nič bližšie však k tejto dohode neuviedol, teda nie je vôbec zrejme, o akú dohodu išlo, čoho sa týkala, aký bol jej obsah a kto presne bol jej účastníkom. Vzhľadom na vyjadrenia svedka ohľadne účastníkov tejto dohody zrejme išlo o inú dohodu ako tú, o ktorej predložil zápisnicu žalobca v 1. rade. Okrem tejto dohody predloženej žalobcom v 1. rade zachytenej do zápisnice (ktorej spôsobilosť byť právnym titulom, z ktorého môžu žalobcovia odvodzovať dobrú vieru je rozobrať nižšie) súd nemal jednoznačne preukázanú žiadnu dohodu medzi právnymi predchodcami strán sporu, príp. s rodinou X.ovou, teda ani prípadný obsah dohody, čas uzavretia dohody a pod.

42. V tomto smere je potrebné pripomenúť, že Civilný sporový poriadok ukladá stranám sporu jednak povinnosť tvrdenia, t.j. povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a jednak dôkaznú povinnosť, t.j. povinnosť označiť a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Súd v zásade zo svojej iniciatívy dôkazy nevykonáva. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných

dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany sporu, resp. navrhnuté dôkazy nepredloží. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané ani na základe navrhnutých dôkazov, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

43. Žalobcovia v žalobe odvodzovali svoj nárok od dohody s D. X., resp. s jeho právnymi predchodcami. K žalobe pripojili písomné prehlásenie menovaného, ktorý aj vo svojom výsluchu potvrdil, že ich dohoda bola ústna. Takáto dohoda, ktorá by mala byť právny titulom na vstup do držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, nemôže byť podkladom pre dobromyseľnosť žalobcov, že im svedčí právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého sa domáhali, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že ak by táto dohoda mala byť uzavretá s D. X., tento sa stal spoluvlastníkom parcely pôvodne vedenej ako KN E 2798 až na základe dedičského rozhodnutia z roku 1998 po svojej mame. Tvrdenie žalobcov, že na základe dohody s menovaným užívali právo prechodu 30-40 či viac rokov potom nemôže byť pravdivé, pretože až od roku 1998 mohli žalobcovia dohadovať niečo s D. X. ako s vlastníkom. Ich tvrdenie teda možno vykladať len v tom smere, že D. X. akceptoval zaužívaný stav ohľadne prechodu a prejazdu k rodinnému domu žalobcov. Bližšie okolnosti dohody medzi právnymi predchodcami menovaného svedka a právnymi predchodcami žalobcov (ak teda nejaká bola), súd nemal preukázanú, ako už bolo uvedené. Podľa písomného vyjadrenia svedka pripojeného k žalobe pritom uvedená dohoda mala byť uzavretá s jeho otcom. Zo skutkových zistení v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 5C/99/2014 vyplýva, že v dedičskom konaní po nebohom otcovi svedka D. a X. vedeného pod sp. zn. D 23/85 sporná parcela (teda KN E 2798, ktorá je v súčasnosti vedená ako KN C 955/1) nebola predmetom dedenia po otcovi menovaného svedka. Z uvedeného je potom možné vyvodiť, že otec svedka nebol vlastníkom uvedenej parcely, teda nemohol ani dohodnúť v prospech žalobcov, resp. ich právnych predchodcov, resp. v prospech vlastníka nehnuteľností vo vlastníctve žalobcov, vecné bremeno. Po druhé je potrebné uviesť, že D. X. bol iba spoluvlastníkom jednej zo sporných parciel. Na to, aby mohlo vzniknúť právo zodpovedajúceho k určitej parcele v spoluvlastníctve je potrebná dohoda so všetkými spoluvlastníkmi, keďže nepochybne nejde o bežné nakladanie so spoločnou vecou. Ak pritom po matke dedil iba spoluvlastnícky podiel (aj keď podľa zistení v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/99/2014 v dôsledku chybnéj identifikácie spornej parcely), je zrejmé, že aj matka svedka mohla byť presvedčená tiež len o tom, že je iba podielovým spoluvlastníkom. Po tretie je potrebné uviesť, že v roku 1998 úprava Občianskeho zákonníka vyžadovala na právne úkony súvisiace s nehnuteľnosťami písomnú formu, pričom v tom čase bola táto skutočnosť všeobecne známa a zároveň platí aj zásada, že neznalosť zákona neospravedlňuje. Podobne písomnú formu takéhoto úkonu vyžadovala aj právna úprava platná od 01.04.1983. Ak by si žalobcovia dohodli právo zodpovedajúce vecnému bremenu ústne až po roku 1998, od kedy mohli uzavrieť zmluvu s D. X., alebo aj po roku 1983, ak by bola uzavretá nejaká dohoda s matkou menovaného svedka (čo však nebolo ani tvrdené), a to iba s jedným zo spoluvlastníkom, takáto zmluva by bola neplatná, čo pri bežnej opatrnosti bolo možné zistiť a žalobcovia nemôžu byť dobromyseľní, že by im na základe takejto zmluvy vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Žalobcovia iný právny titul, od ktorého by mohli odvodiť dobromyseľnosť výkonu svojho práva ani netvrdili, teda iný titul ani nemohol byť predmetom dokazovania.

44. Žalobcovia v priebehu konania predložili zápisnicu o dohode medzi G. P. om na jednej strane a medzi D. X. a D. D. na druhej strane. Ak by malo ísť o preukázanie dohody medzi právnymi predchodcami strán sporu a vypočutého svedka, je potrebné uviesť, že táto dohoda evidentne nie je dohodou, z ktorej by pre žalobcov vyplývalo právo zodpovedajúce vecnému bremenu, a to z jednoduchého dôvodu, pretože určité práva z tejto dohody nadobúdali rodiny D. a X. ových a právny predchodca žalobcov sa určitého svojho práva zriekol v ich prospech, resp. sa zaviazal niečo trpieť (z tejto dohody totiž nemožno jednoznačne určiť, či išlo len o určitý nájom pozemou alebo o zriadenie vecného bremena v prospech D. a X. ovým alebo o predaj tohto pozemku). Z tejto dohody je možné vyvodiť vlastnícke právo G. a P. a k pozemku „Pod C. záhradu“, ďalej skutočnosť, že rodiny D. a X. ová nemali dostatok miesta na východ zo svojich dvorov a že ako už bolo uvedené, tieto rodiny sa nejako museli dohodnúť o užívaní pozemkov, ktoré potrebovali pre vstup na svoje nehnuteľnosti. Žalobcovia sa však nedomáhali vlastníckeho práva, ale práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré mali vydržať, čiže minulé vlastnícke vzťahy sú pre predmet sporu, ktorý vymedzili samotní žalobcovia, bezpredmetné, resp. by boli podstatné pre toto konanie len v tom rozsahu, v akom by mohli preukázať určitú dohodu o vecnom bremene alebo by mohli odôvodňovať dobrú vieru žalobcov aj bez právneho titulu. K vlastníckym vzťahom, ktoré by mohli mať nejaký význam pre žalobcov od obdobia, od kedy mali užívať právo prechodu k svojmu

rodinnému domu, resp. od obdobia, od kedy toto právo využívali ich právni predchodcovia (t.j. minimálne od roku 1977, kedy rodičia žalobcov postavili rodinný dom, príp. ešte skôr, od kedy tam žil dedo žalobcov), neboli tvrdené žiadne skutočnosti. Podobne okrem dohody s D. X. alebo jeho otcom (resp. s právnym predchodcom) nebola zo strany žalobcov tvrdená žiadna iná dohoda s vtedajším vlastníkom, od ktorej by mohli odvodzovať svoje právo, ktorého sa žalobou domáhali (vlastnícke práva k sporným parcelám minimálne od konca 50-tych rokov, do ktorého obdobia podľa vyjadrení žalobcu v 1. rade a vypočutého svedka bol zasadený vznik dohody predloženej na pojednávaní žalobcom v 1. rade, súd nemal preukázané, teda aj keby súd mal preukázanú nejakú dohodu, ktorá by mohla vzbudiť v žalobcoch resp. ich právnych predchodcoch dobrú vieru, že im požadované právo patrí, nebolo by možné posúdiť, či táto bola skutočne uzavretá s vtedajším vlastníkom nehnuteľností, ktorý jediný sa môže dohodnúť na zriadení vecného bremena na svojich pozemkoch). Zo zistení v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 5C/99/2014 pritom vyplýva, že parcelu v súčasnosti vedenú ako KN C 955/1 daroval v roku 1968 otec žalovaného žalovanému, následne v dedičskom konaní v roku 1998 bola dedená po matke vypočutého svedka, teda vlastnícke právo sa k spornej parcele menilo (aj keď v dôsledku zlej identifikácie), teda aj táto skutočnosť má vplyv na posúdenie, či dohoda o vecnom bremene (ak by nejaká bola preukázaná) bola uzavretá s vtedajším vlastníkom. Všeobecné povolenie vlastníka, resp. trpenie stavu, že po jeho pozemkoch chodia ľudia, ktorí majú v blízkosti svoje nehnuteľnosti a potrebujú sa k nim dostať, určite nezakladá právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech takýchto osôb.

45. K pozemku „Pod C. záhradu“ súd ešte poznamenáva, že súd nemal navrhnuté ani žiadne dôkazy na zistenie, o aký pozemok išlo a kde sa tento nachádzal a ohľadom týchto skutočností iba žalobca v 1. rade na otázku právneho zástupcu žalovaného po nahliadnutí do katastrálnej mapy uviedol, že by malo ísť o pozemok, ktorý je v súčasnosti v mape zaznačený číslom 959/1. Vychádzajúc z účelu tejto dohody (umožniť D. a X.ovi východ z dvora), z rozmerov tohto pozemku a z vyjadrenia žalovaného, že pred P.ovcami žil na ich pozemkoch C., je možné predpokladať, že išlo o pozemok, ktorý sa mohol nachádzať v miestach, kde sa v súčasnosti nachádzajú parcely KN C 955/1 a 955/2, avšak jej presnú polohu súd nemal preukázanú, pričom vzhľadom na dĺžku a šírku súčasnej parcely KN C 955/1 (ktorá, vychádzajúc z geometrického plánu predloženého žalobcami k žalobe a z mier v ňom uvedených, môže mať po dĺžke, t.j. od hranice s parcelou KN C 956/1 po miestnu prístupovú komunikáciu (t.j. parcelu KN C 1111) cca 55-60 metrov a v širšej časti má šírku viac ako 2 metre) sa javí, že ak by sa aj pozemok „Pod C. záhradu“ nachádzal na mieste súčasnej parcely KN C 955/1, neprekrývali by sa úplne. Vzhľadom na rozmery tohto pozemku a rozmery súčasnej parcely KN C 959/1 však nepochybne nemohlo ísť o súčasnú parcelu KN C 959/1, mohli sa maximálne prekrývať nejakej malej časti. Aj zistenie polohy tohto pozemku je však bezpredmetné pre výsledok tohto sporu z dôvodu už vyššie uvedeného, teda že touto dohodou P.ovci nenadobúdali práva, ale naopak povinnosti.

46. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah súd dospel k záveru, že žalobcovia neuniesli čiastočne ani bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno na preukázanie, že existoval právny titul, na základe ktorého by boli žalobcovia alebo ich právni predchodcovia dobromyseľní, že im patrí právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu a prejazdu po parcelách vo vlastníctve žalovaného. Navyše vôbec nepreukázali, že by takáto dohoda mala byť dohodnutá in rem, teda nie v prospech len určitých osôb, ale v prospech vlastníka určitej nehnuteľnosti. V tomto smere je potrebné dať za pravdu právnemu zástupcovi žalovaného, že len dlhoročný výkon práva sám osobe nezakladá dobrú vieru držiteľa, ale je potrebné, aby k tomu pristúpil aj právny titul, ktorý je objektívne spôsobilý vzbudiť v držiteľovi dobrú vieru, že mu určité právo patrí. Ak takýmto titulom mala byť nejaká dohoda, o ktorej sa len predpokladá, že bola a nie je zrejmé medzi kým bola uzavretá, akou formou a čo bolo jej obsahom, prípadne ak malo ísť dohodu ústnou formou po roku 1998, takáto dohoda nemôže vyvolať dobrú vieru v držiteľovi, čo je jednou z podmienok na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Aj keď teda žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia využívali na prechod k svojmu rodinnému domu parcely v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného viac ako 10 rokov a podobné právo je právom, ktoré je možné vydržať vo forme práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ak nie je splnená aj podmienka dobromyseľnosti, nárok žalobcov nie je dôvodný. Na tomto nič nemení ani subjektívny pocit žalobcov, že im takéto právo patrí, lebo ho desaťročia užívali. Takýto pocit vzhľadom na dĺžku využívania prechodu je síce z ľudského hľadiska pochopiteľný, ale z právneho hľadiska nepostačuje na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Súd preto žalobu zamietol.

47. Vzhľadom na skutočnosť, že súd nemal preukázané splnenie všetkých podmienok na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, súd sa už bližšie nezaoberal otázkou, či si majú kadiaľ

žalobcovia zabezpečiť prístup k svojmu rodinnému domu. K tejto otázke súd len poznamenáva, že vzhľadom na hodnotu pozemkov, ktorých by sa vecné bremeno malo týkať a odplatu určenú za prípadné vecné bremeno vo vzťahu k nákladom, ktoré by bolo potrebné vynaložiť na vybudovanie nového prístupu k rodinnému domu žalobcov (ktoré by boli nepochybne ešte vyššie, ako vyplýva z cenovej ponuky predloženej žalovaným, a to vzhľadom na potrebu minimálne preloženia bránky, domurovania a prestavania oplotenia v mieste pôvodnej bránky, nehovoriac už o zámkovej dlažbe, ak by bola položená), ako aj po zohľadnení skutočností, že na sporných pozemkoch žalovaný nebude mať nikdy postavené nič iné ako príjazdovú cestu, pretože by sa inak nedostal k svojmu rodinnému domu, pričom vybudovaním prístupovej cesty by mohlo dôjsť aj k ohrozeniu jediného zdroja pitnej vody pre rodinný dom žalobcov, sa súdu javí, že zriadenie nového prístupu k rodinnému domu žalobcov by sa javilo ako neproporcionálne vo vzťahu k obmedzeniu žalovaného ako vlastníka. Na záver súd ešte dodáva, že z ľudského hľadiska by nepochybne najlepším riešením bola dohoda medzi zainteresovanými stranami, ktorá by mohla zabrániť prípadným ďalším sporom, a to jednak vzhľadom na dlhoročné fungovanie ohľadom prechodu a prejazdu k rodinným domom postavených okolo sporných parciel, na ktorom sa zainteresované strany dokázali nejako dohodnúť, jednak v záujme zachovania aspoň akých takých susedských vzťahov a jednak vzhľadom na skutočnosť, že aj keď žalobcovia neboli úspešní v tomto konaní z dôvodu vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, nie je do budúca vylúčená žaloba z iného právneho dôvodu, pri ktorej výsledok môže byť aj opačný.

48. Súd vzhľadom na zmietnutie žaloby zároveň zrušil vydané neodkladné opatrenie, ktoré bolo nariadené po začatí konania vo veci samej, a to v zmysle § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

49. O nároku na náhradu trov súd rozhodol v súlade s § XX2 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovaný bol v konaní úspešný, preto má voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd mu preto priznal náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100%, ktorú sú žalobcovia povinní nahradiť žalovanému spoločne nerozdielne. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.